

Вовчок Марко*

Фонд № 4; од. зб. 1738; 1849 - 1983 рр.

Марко Вовчок (справж. прізви. - Вілінська Марія Олександрівна, 1833 - 1907) - українська і російська письменниця та перекладачка.

Автографи. Твори: «Без рода и племени» - уривки з повісті (б.д.) та фотокоп. друку «Без роду и племени» без кінця (б.д.); «Благерство» - переклад оповідання з польської мови (б.д.); [«В конце марта 1871 года...»] - варіант уривка або продовження (б.д.); «В некоем богатом и обширном селе...» - твір без кінця, зшиток (б.д.); «Возвратная волна» - твір без кінця (б.д.); «Гайдамаки» - уривок повісті українською мовою та уривок чернетки російськомовного варіанту твору (б.д.); «... Говоря это она чертит в воздухе предполагаемые пути от левой почки» - твір без початку і кінця, зшиток (б.д.); «Город N., хотя и губернский, но пока еще в порядочном расстоянии от железных дорог...» - твір без кінця (б.д.); «Давно те діялось... я чув от діда свого покійника...» - уривки твору (б.д.); «Данило Гурч», «Максим Гримач». Оповідання - рукоп. невідомою рукою (б.д.); титульна стор. книги «Народні оповідання» з дарчим написом Марка Вовчка М.П. Погодіну - ксерокоп. (1859); «Два женские характера» [Переклад з франц. мови] - фотокоп. автогр. (б.д.); титульна сторінка збірки «Двісті українських пісень. Співи й слова зібрав Марко Вовчок, у ноти завів Едуард Мертке» - друк (б.д.); «Деревня Лушовка стоит над самою рекою...» - уривок твору (б.д.); «Жизнь, ее битвы и как сражаются человеку на поле этих битв». Стаття - фотокоп. автогр. (б.д.); 1) Замітка-

* Оскільки після видання «Путівника по фондах відділу рукописів Інституту літератури» (Київ, 1999) фонд Марка Вовчка поповнився великою кількістю нових матеріалів від Б.Б. Лобача-Жученка та з інших джерел, подаємо опис цього фонду у новому варіанті.

передмова до збірника нот народних українських пісень [1866], 2) Збірник нот народних українських пісень - друк (1866); «Записки деревенского учителя» - твір без кінця (б.д.); «Записки причетника». Повість - зшиток (б.д.); «Записки причетника». Роман. Уривок. Частина 3. (б.д.); виписки з Біблії, підготовчі матеріали до роману «Записки причетника» - записи українською і російською мовами (б.д.); «За последнее время в «Северном Кавказе» появился ряд...» - нарис без кінця (б.д.); «Злочка-карлючка і добра троянда», «Королівна Я», «Мандрівка на крижині», «Сибірський ведмідь», «Сестричка» - фотокоп. друку франц. мовою (б.д.); «Извините, я вам помешала...» - зшиток з уривком твору з зауваженнями на полях рукою І. С. Тургенева (б.д.) та записом вражень від прочитання твору О.В. Марковича (3. V. 1856); «Из дневника» - оповідання без закінчення (б.д.); «Институтка». Уривок перекладу російською мовою П. Куліша - автогр. П. Куліша і В. Доманицького з редакційними правками І.С. Тургенева (б.д.); «Їжак», «Тютюн і Тютюнка», «Праведний суд», «Вовк», «В вагоні», [«Левко»] - незакінчені начерки оповідань українською і російською мовами (б.д.); «Как я сделался убийцей» - початок твору (б.д.); «Козацька кров». Оповідання - фотокоп. і ксерокоп. автогр. (1857); [«Левко»] - уривки твору (1858); «Листи з Парижа» - текст без початку і кінця (б.д.); «Маруся» - уривок з українського варіанту твору (б.д.); «Мечты и действительность (Из записок дворянина)». Оповідання - фотокоп. ротокопії з «Русской газеты» (1878); «На каникулах.» Оповідання (б.д.); «На рождество. Рождественский праздник лондонского жителя». Оповідання - фотокопії з газ. «Саратовский дневник» [1898]; «На следующее утро доктор Семен Давидович Пух...» - незавершений твір (б.д.); «Начатое дело». Оповідання без кінця - фотокоп. автогр. (б.д.); «... Не в состоянии подняться с дырявого...» - уривок тексту (б.д.); «Неожиданный казус. (Уездная быль)» - твір без кінця (б.д.); «Отдых в деревне. Из недавнего прошлого» - твір без початку (б.д.); «Отрывки писем из Парижа» - фотокоп. друку

з «Русских ведомостей» (1864 - 1865); «Пол-Петушка». Сказка Масе. Перевод Марка Вовчка (б.д.); «Предприимчивый Шмель». Казка (1899); «Пустяки». Оповідання - список рукою О. Марковича з правками Марка Вовчка [1862]; «П'ять уривків з невідомих творів» [1905]; «Распределение занятий» (написано для Б.М. Лобача-Жученка) (1884); «Русские Робинсоны» - початок твору (б.д.); «Савва Чалый». Оповідання (б.д.); «Сказка о старом разбойнике Орловике и его малой дочке Меласе». Казка без закінчення (б.д.); «Скользкий путь» - фотокоп. друку. франц. мовою (б.д.); «Скорбное, забавное и назидательное для ума и сердца повествование...» Початок твору (б.д.); «Скорбный крик: Пусть мама коханаая знает...». Кінець оповідання [1905]; «Скрипка» - список рукою О.В. Марковича з правками Марка Вовчка [1862 - 1863]; «Сон». Оповідання без закінчення - фотокоп. автогр. (б.д.); «Темная сумма». Твір без кінця - зшитки (б.д.); «Травленный [волк]». Твір без кінця (б.д.); «Удельные нравы». Оповідання - фотокоп. друку з газ. «Саратовский дневник» [1897]; уривок з невідомого твору без початку і кінця (б.д.); уривки записів художнього твору (б.д.); «Холодный зимний вечер...» Оповідання - зшиток (б.д.) та чернетка неопублікованого продовження твору (б.д.); «Чужина». Повість без кінця та підготовчі матеріали до неї і «На Амуре». Записи про переселенців - зошит [1900]; Твори Марка Вовчка з життєписом авторки й життєписними матеріалами. Том I. Життєпис і життєписні матеріали. (Богдан Лепкий). Київ - Ляйпціг. Українська накладня - книга, друк з екслібрисом, підкресленнями і позначками Б.Б. Лобача-Жученка (б.д.).

Переклади творів Марка Вовчка іншими мовами: «Горпина», «Данило Гурч» - фотокоп. друку з газ. «Знание» (1875) та «Два сини», «Кармелюк», «Невільничка», «Свекруха» - фотокоп. друку з газ. «Свобода» (б.д.) - все болгар. мовою у перекладах Л. Каравелова; «Попы и попадьи» («Записки причетника») - фотокоп. друку франц. мовою (б.д.); «Сестра» - уривок фотокоп. автогр. Ксенофонта Климковича перекладу нім мовою (б.д.).

Видавничі угоди: В.М. Білозерський. «Счет, составленный 12 октября 1862 года. СПб.» (1862); угоди з С.В. Звонарьовим про переклад з франц. рос. мовою романів Жюль Верна «Діти капітана Гранта» та «Пригоди капітана Гатераса» - рукоп. невстанов. особи (1868, 1869); угода про продаж М. В. Ключіну перекладу з англ. мови книги Дж. Грінвуда «Справжня історія маленького обірванця» - фотокоп. автогр. (1898); копія угоди з К.М. Плотніковим про переклад з німец. рос. мовою книги казок («Новые сказки», 1869) Андерсена - рукопис (1870).

Записники, нотатки: виписки про історичні події (б.д.); записна книжка [1860 - 1861]; записка - ксерокоп. автогр. [1871]; записна книжка [1873]; записна книжка [1904]; записна книжка (б.д.); записка з паризькою адресою Antonine de Kindiakoff (б.д.); зошит із записами прізвищ, імен тощо [1887 - 1890]; зошит із творчими записами [50 - 60-і рр. ХІХ ст.]; зошит синонімів, прислів'їв, назв рослин, народних свят [1855 - 1857]; зошит українських народних пісень, дум, приказок тощо [1850-і рр.]; питальник для переселенців у Фергану (б.д.); розрізненні сторінки із записної книжки [80-90-і рр. ХІХ ст. - поч. ХХ ст.]; записники, окремі арк. - уривки, творчі записи, художні нотатки, замальовки, спостереження, вірші та чернетка замітки до газети, присвячена П.О. Кулішу (без кінця), чернетка листа до [Богдана Марковича?] (без кінця) (б.д.); уривок із записної книжечки («Дума про Саву Чалого» тощо) [1877 - 1878]; фольклорні записи пісень (б.д.).

Листи Марка Вовчка: до І.С. Аксакова - фотокоп. автогр. 2 [1860], М.О. Александрова - фотокоп. автогр. [1878], О.О. Александровського [1878], О.В. Амфітеатрова - фотокоп. автогр. (1906), Анни Олексійовни [...] - фотокоп. автогр. (б.д.), П.В. Бикова [1875], Н.О. Білозерської - фотокоп. автогр. [1895] (дод. супровідний лист Н.О. Білозерської до М.Д. Лобача-Жученка), М. Бондаренка [1900], М.П. Вагнера - фотокоп. автогр. [1871], Д.І. Георгієвського [?] [1904], О.І. Герцена - фотокоп. автогр. 2 [1959], О.А. Говядовської [1896-1897] (дод. лист М.Д. Лобача-

Жученка до О.А. Говядовської (1897), 2 листи О.А. Говядовської до Марка Вовчка (1896, б.д.) та лист О.А. Говядовської до М.Д. Лобача-Жученка (1896); Є.П. Голубовської - фотокоп. автогр. [1885], І.І. Горбунова-Посадова - 4, з них 1 автогр. та 3 фотокоп. автогр. (1890 - 1891), Ф.І. Дейкуна-Мовчаненка [1890], М.О. Добролюбова - фотокоп. автогр. 11 [1861], В.М. Доманицького 5 (1900 - 1903), Л.-Ж. Етцеля - фотокоп. автогр. 3 [1873, 1875], П.-Ж. Етцеля - фотокоп. автогр. більше 25 франц. мовою [1867 - 1883] та (б.д.), В.О. Єракової - фотокоп. автогр. 30 [1869 --1878], В.Є. Єрмілова - 3, з них 2 фотокоп. автогр. та 1 авториз. рукоп. [1900, 1902], С.П. Єфремова фотокоп. автогр. 2 [1903] та (б.д.), С.В. Єшевського (1864), О.С. Єшевської - фотокоп. автогр. [1881], А.О. Жемчужнікова (1876), А.Ф. Коні - фотокоп. автогр.[1878], Є.І. Корнільєвої 3 [1872 - 1873], Н.І. Кочегурової (1897), А.І. Крука [1873] та відповідь А.І. Крука (1873), В.М. Лазаревського [1871], М.М. Лазаревського (є додаток - приписка сина Марка Вовчка Богдана до М.М. Лазаревського) [1866], Ф.М. Лазаревського 19, з них одна фотокоп. копії рукою В. М. Доманицького (1861) та [1867 - 1878], Є.В. Лазаревської 2 [1870, 1871], Л.В. Лепьошкіної 3, з них 2 автогр. та 1 фотокоп. автогр. [1900], М.С. Лєскова - фотокоп. автогр. [1864], Л.С. Личкова - фотокоп. автогр. 6 (1898) - [1900], Б.М. Лобача-Жученка (у багатьох листах є приписки М.Д. Лобача-Жученка) 32, з них 1 фотокоп. автогр. і телеграма [1890 - 1904], М.Д. Лобача-Жученка 189, з них 7 фотокоп. автогр. і 2 ксерокоп. автогр., 2 телеграми (1871 - 1907), М.Я. Маркова - фотокоп. автогр. 72 [1959 - 1882] та (б.д.), М.О. Мамчич - фотокоп. автогр. [1869 - 1870], Б.О. Марковича, 76 з них 50 фотокоп. автогр. [1863] - (1906 і б.д.), О.В. Марковича - фотокоп. автогр. 37, з них 1 автогр. чернетки листа [1850 - 1866] та (б.д.), Ф.П. Матушевського - фотокоп. автогр. 2 (1902, 1903), В.П. Науменка - фотокоп. автогр. (1902), Ф. Омельченка [1903], М.Д. Орехова (1903), Т.П. Пассек - фотокоп. автогр. 18 [1866 - 1867], В.В. Пассека - фотокоп. автогр. 14 [1865 - 1867]

та (б.д.), О.В. Пассека - фотокоп. автогр. [1863], Г.С. Петрова - фотокоп. автогр. [1905], О.М. Пешкової - Толіверової [1894], Д.І. Писарева - фотокоп. автогр. 7 [1867], Я.П. Полонського - фотокоп. автогр. 3 [1859 - 1867], редакції «Санкт-Петербурзьких ведомостей» - фотокоп. автогр. (1872), А.П. Ситниченкової 2 [1897], С.А. Скірмунта (1900), М.П. Смирнова 2 [1878], М.М. Соковніна [1872], О.В. і О.І. Станкевичів - фотокоп. з писаних невідом. рукою копій 5 [1860], Н.В. Стасової і М.В. Трубникової - фотокоп. автогр. (1872), В.І. Танєєва - фотокоп. автогр. (1872), Д.І. Тихомирова [1900], А. Тихонової [1897], Л.М. Толстого - фотокоп. автогр. (1862), М.В. Трубникової - фотокоп. автогр. [1872], І.С. Тургенєва - фотокоп. автогр. (б.д.), Г.А. Фальборка [1895], М.Г. Чернишевського - фотокоп. автогр. 2 [1861, 1887], М.В. Шаховського - фотокоп. автогр. (1899) (дод. чернетковий варіант), М.П. Штерцера 2 [1899], О.М. Якобі - фотокоп. автогр. [1864], І.І. Ясинського [1904], неван. осіб - автогр. та фотокоп. автогр. 3 [1868] та (б.д.), «Листи Марка Вовчка», томи I і II, Київ, 1984 - друк, це робочий примірник Б.Б. Лобача-Жученка з його позначками, вклейками, вкладками; «Листи Марка Вовчка», томи I і II, Київ, 1984 - друк, у цьому примірнику позначено помилки, які були помічені під час опису архіву Марка Вовчка.

Листи до Марка Вовчка: від Н.П. Аристової - фотокоп. автогр. (1986), П.Г. Баршевського - фотокоп. автогр. 3 [1871 - 1872], П.В. Бикова (1875), В.М. Білозерського - фотокоп. автогр. (1859), Н. Білозерської - фотокоп. автогр. 3 [1871 - 1895], Г.Є. Благосветлова - фотокоп. автогр. (1867), М. Бондаренка (листи адресовані також М.Д. Лобачу-Жученку) 3 (б.д.), А.В. Буасмона - фотокоп. автогр. (1869), Г.О. Буткевич - фотокоп. автогр. 4 [1870], М.М. Буткевича 6 (1882-1886), С. Вавілової - фотокоп. автогр. (1870), П.П. Вілінської-Дмитрієвої - фотокоп. автогр. (б.д.), П.М. Волкова - фотокоп. автогр. 5 (1866), А.О. Гена - фотокоп. автогр. 26, з них 1 телеграма [1871] - (1872, б.д.), О.І. Герцена - фотокоп. автогр. 14 (1859) - [1860],

Д. Гладиловича - фотокоп. автогр. (1875), Г.М. Городинського - фотокоп. автогр. (1886), Х.А. Гуртового (1904), Є.П. Дейкун [1890], Ф.І. Дейкуна 4 (1890), М.О. Добролюбова - фотокоп. автогр. 5 (1861), В.М. Доманицького - маш (1906), І.П. Дорошенка - фотокоп. автогр. 9 [1859] - (1862), В. Дурдуківського - фотокоп. автогр. (1903), П.Ж. Етцеля - фотокоп. автогр. 112 (1864 - 1907), Г.З. Єлисеєва - фотокоп. автогр. 9 (1869-1970, б.д.), К.П. Єлисеєвої - фотокоп. автогр. 6 [1870, б.д.], К.П. і Г.З. Єлисеєвих - фотокоп. автогр. 5 (1869-1871, б.д.), В.О. Єракової - фотокоп. автогр. 10 [1870 - 1871], (б.д.), М.О. Єракової-Мамчич - фотокоп. автогр. (б.д.), С.В. Єшевського - фотокоп. автогр. 13 [1861] - (1864), В.І. Жуковського - фоток. автогр. 3 [1868-1869], М. Іваницького - фотокоп. автогр. (1868), П.О. Калиновської (1903), А. Карлье - фотокоп. автогр. [1866], О.Г. Коробова - фотокоп. автогр. 10 [1867 - 1869], (б.д.), М.І. Костомарова - фотокоп. автогр. [1868], А. Кочегурової [1890-і рр.], П. Лаврова - фотокоп. автогр. 2 (1871), Є.В. Лазаревської - фотокоп. автогр. (1872), Ф.М. Лазаревського - фотокоп. автогр. 5 (1867 - 1870), І.В. Лашнюкова - фотокоп. автогр. [1862], І.М. Лебедева - фотокоп. автогр. 11 (1871 - 1874, б.д.), М.С. Лескова - фотокоп. автогр. 2 (1868), В. та О. Лизогубів (лист адресовано також М.Д. Лобачу-Жученку) (1900), Л.С. Личкова - фотокоп. автогр. (1899), Є.М. Лобач-Жученко 10 [1898-1907] та (б.д.), Б.М. Лобача-Жученка (всі листи адресовані також М.Д. Лобачу-Жученку) 150, з них 3 ксерокоп. автогр. [1890] - (1907, б.д.), Д. Лобача-Жученка - маш. (1878), М.Д. Лобача-Жученка та І.М. Лебедева 4 (1871), М.Д. Лобача-Жученка 304, з них 1 ксерокоп. автогр. і 6 маш. телеграм (1871-1899, б.д.), Т. Людкевич [1898 чи 1899?], М.Я. Макарова - фотокоп. автогр. 12 (1859 - 1882), О. Малишевої - фотокоп. автогр. [1871 - II пол. 1872], Г.Т. Малоземової - фотокоп. автогр. 4 (1874, б.д.), К.П. Мардовіної - фотокоп. автогр. 2 [1867], Б.О. Марковича 137 (34 адресовані і М.Д. Лобачу-Жученку, з них 103 фотокоп. автогр. і 1 телеграма (1862-1907,

б.д.), О.В. Марковича - фотокоп. автогр. (1850), П.Я. Мороза - фотокоп. автогр. 2 (1871, б.д.), М.П. Надеїна - фотокоп. автогр. (1869), В.П. Науменка - фотокоп. автогр. (1903), М.О. Некрасова - фотокоп. автогр. 3 (1868 - 1869), Моріса д'Отрїва - фотокоп. автогр. 2 (1869, 1870), Ф.Ф. Павленкова - фотокоп. автогр. 2 (б.д.), Г.М. Панової - фотокоп. автогр. (1870), О.В. Пассека - фотокоп. автогр. 2 (1859), Т.П. Пассек - фотокоп. автогр. (1867), Д.І. Писарева - фотокоп. автогр. 11 [1867], І.І. Писарева - фотокоп. автогр. 2 (1867, 1868), В.Д. Писаревої - фотокоп. автогр. 17 [1867] - (1877), О.М. Плещеева - фотокоп. автогр. 12 [1870-1871], А.В. Половцова - фотокоп. автогр. (1876), Полтавського міського Голови В. Трегубова - фотокоп. авториз. рукоп. (1903), Т. Рїттенберг - фотокоп. автогр. (1870), О.О. Русова - фотокоп. автогр. 3 (1875), Є.В. Саліас-де-Турнемір - фотокоп. автогр. 4 (1862 - 1863), В.О. Слепцова - фотокоп. автогр. 8 [1863], П.М. Смирнова - фотокоп. автогр. (1869), П.Г. Смоляка - фотокоп. автогр. [1869], О.В. Станкевича - фотокоп. автогр. 12 (1860 - 1861). О.К. Станкевич - фотокоп. автогр. [1860], П.М. Таволги-Мокрицького - фотокоп. автогр. [1861], О. Теста - фотокоп. автогр. (1876), [М.В. Трубникової?] - фотокоп. автогр. (б.д.), І.С. Тургенева - фотокоп. автогр. 42, з них 1 рукоп. копія (1859 - 1875), Г.Ф. Успенського (б.д.), В.В. Чуйка - фотокоп. автогр. 2 (1898, 1899), Н.П. Чуйко - фотокоп. автогр. 6 [1860 - 1898], М.П. Штерцера (1897), П.І. Якушкіна - фотокоп. автогр. [1868], невстан. осіб - фотокоп. автогр. 2 (б.д.), «Листи до Марка Вовчка», Томи І і ІІ, Київ, 1979 - друк, у цьому примірнику позначено помилки, які були помічені під час опису архіву Марка Вовчка.

Листування інших осіб: листи К.Є. Беленкова до М.Д. Лобача-Жученка 4 (1899); В.М. Білозерського до О.В. Марковича - фотокоп. автогр. (1849); Н.О. Білозерської до М.Д. Лобача-Жученка - фотокоп. автогр. (б.д., після 1907); Т. Білоножка до М.Д. Лобача-Жученка 5 (1898-1900); М. Білявської до Б.М. Лобача-Жученка 16 [1904-1910]; С.Я. Богданова до М.Д. Лобача-

Жученка 2 (1898, 1900); К.В. Борткевич до М.Д. та Г.С. Лобачів-Жученкаїв 32 [1912 - 1925]; М.І. Бунакова до М.Д. Лобача-Жученка 9 (1896 - 1898); Жюль Верна до П.-Ж. Етцеля - фотокоп. автогр. (б.д.); О. Вернадського до М.Д. Лобача-Жученка 2 (1896, 1903); Ф.Ф. Веселаго до [Лазаревського] (1875); С.Ю. Вітте до Б.М. Лобача-Жученка (1896); М.О. Волкова до М.Д. Лобача-Жученка 5 (1896 - 1899); Є. Волошаненка до М.Д. Лобача-Жученка (1898). В.Н. Вороніна до М.Д. Лобача - Жученка 6 (1896 - 1899); В.І. Гінча до М.Д. Лобача-Жученка (1897); О.А. Говядовської до М.Д. Лобача-Жученка 7 (1897, б.д.); С.І. Голубіна до М.Д. Лобача-Жученка 2 (б.д.); С. Гречанівського до М.Д. Лобача-Жученка (1897); М.С. Грушевського до М.Д. Лобача-Жученка [1913]; Х.А. Гуртового до М.Д. Лобача-Жученка 26, з них 1 ксерокоп. автогр. (1896 - 1903); Х.А. Гуртового до М.П. Штерцера - рукоп. копія (1900); С. Дефендова до М.Д. Лобача-Жученка 6 (1896 - 1898); Х.А. Діжура до М.Д. Лобача-Жученка 3 (1897 - 1898); П.П. Дмитревської до Б.М. Лобача-Жученка 2 [1907, 1909]; В.М. Доманицького до М.М. Требинської - уривок маш. копії (1907); О.К. Дорошкевича до Б.М. Лобача-Жученка 2 (1926, 1932); О.К. Дорошкевича до М.Д. Лобача-Жученка 17 (1926 - 1927); П.-Ж. Етцеля до Б.О. Марковича - фотокоп. автогр. (1889); П.-Ж. Етцеля до С.В. Звонарьова - фотокоп. автогр. (б.д.); С.В. Єшевського до О.В. Пассека - фотокоп. автогр. [1864]; Ю.П. Єшевської до Б.О. Марковича (1910); Ф. Жеглінського до М.Д. Лобача-Жученка (1896); Є. Іванова до Б.М. Лобача-Жученка 4 (1899-1917); І.І. Ікорської (Проскорякової) до Є.М. Лобач-Жученко 2 (1933, 1935), Б.М. Лобача-Жученка 4 (1904-1935); Барена Ікскюля до П.-Ж. Етцеля - фотокоп. автогр. (1883); Т. Инде до Б.М. Лобача-Жученка (1915); Ю.Ф. Йордана до М.Д. Лобача-Жученка 4 (1896 - 1897); І.А. Калиновського до М.Д. Лобача-Жученка 31 (1896 - 1904), на деяких листах є чернетки відповідей М.Д. Лобача-Жученка І.А. Калиновському та В.К. Лукашевичу; С.Є. Кальмановича до М.Д. Лобача-Жученка 2 (1898,

1899); Н. Кандаурової до М.Д. Лобача-Жученка (1900); М.Б. Кара-Мурзи до Є.М. Лобач-Жученко - (1928); А. Карора до М.Д. Лобача-Жученка (1896); І.М. Карпусенка до М.Д. Лобача-Жученка 9 (1897 - 1902) (дод. чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка І.М. Карпусенку); О.Е. Клодт до Б.М. Лобача-Жученка [1928]; Ю. Коваля і А. Мельникова до М.Д. Лобача-Жученка (б.д.); В.А. Колусовського до М.Д. Лобача-Жученка 18 (1895 - 1905) (дод. чернетка відповіді (1896) та чернеткові замітки на деяких листах відповідей М.Д. Лобача-Жученка В.А. Колусовському), Олександра Петровича [] (1896); В.В. Коновалова до М.Д. Лобача-Жученка 3 (1896); Кржишковського до М.Д. Лобача-Жученка (1896); О.О. Крогіус до Б.М. Лобача-Жученка 2 (1916, 1927); Д.І. Кубишкіна до М.Д. Лобача-Жученка 15 (1894-1895); І.Л. Лазарева до Б.М. Лобача-Жученка (1934); К. Лазарева-Станішева до М.Д. Лобача-Жученка 5 (1896 - 1898); Є.М. Валькової (в одруженні Лобач-Жученко) до Б.М. Лобача-Жученка 3 [1894] - (1896) та Є.М. Лобач-Жученко до Б.М. Лобача-Жученка 74, з них 2 маш. копії та 1 ксерокоп автогр. (1899) - [1916], (б.д.); Є.М. Лобач-Жученко до М.Д. Лобача-Жученка 4 [1907] - (1914); Б.М. Лобача-Жученка до П.П. [Дмитревської] [1892], Є.М. Валькової (в одруженні Лобач-Жученко) [1894] та Є.М. Лобач-Жученко 2 [1904], (1908), Б.О. Марковича [1896]; М.Д. Лобача-Жученка до К.С. Варварського і Г.В. Круликовського - чернетки (1897), О.К. Дорошкевича 36 (1926 - 1927), Є.М. Лобач-Жученко 2 (1927), Б.М. Лобача-Жученка 71 (1891 - 1927, б.д.), М. Любченка - чернетковий автогр. Марка Вовчка (б.д.), [М.М. Малиновського] (б.д.), Б.О. Марковича 29, з них 4 фотокоп. автогр. [1905] - (1914, б.д.), С.Б. Марковича (1926); П.В. Лобка до В.С. Гнилосирова - маш. копії 3 (1863 - 1871), Т.Г. Шевченка - маш. копія (1860); Г.М. Лоева до М.Д. Лобача-Жученка (1897) (на листі є чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка Г.М. Лоеву); М.Х. Лоева до М.Д. Лобача-Жученка 18 (1897-1905) (на деяких листах є чернеткові замітки відповідей М.Д. Лобача-Жученка М.Х. Лоеву); В.К. Лукашевича до

М.Д. Лобача-Жученка 64 (1891 - 1904, б.д.) (дод. записка М.Д. Лобача-Жученка до В.К. Лукашевича (1891), чернетки листів-відповідей М.Д. Лобача Жученка В.К. Лукашевичу, на деяких листах В.К. Лукашевича є чернеткові замітки листів-відповідей М.Д. Лобача-Жученка); Ч.В. Лукашевича до М.Д. Лобача-Жученка 4 (1898 - 1905); Г. Лур'є до М.Д. Лобача-Жученка та О.І. Муравйова 3 (1895 - 1896) (є лист О.І. Муравйова до М.Д. Лобача-Жученка); Т. Людкевич до І.Д. Лобача-Жученка (б.д.); А. Мак [...] до Х.А. Гуртового (1899); Є.П. Маркович (Голубовської) до М.Д. Лобача-Жученка 2 [1915, 1926]; Б.Б. Марковича до Б.М. Лобача-Жученка (1909); Б.О. Марковича до Б.М. Лобача-Жученка 5 (1908-1911), М.Д. Лобача-Жученка 78 (1907 - 1914) (дод. 8 чернеток листів-відповідей М.Д. Лобача-Жученка Б.О. Марковичу (1910-1912), на деяких листах є конспективні замітки відповідей М.Д. Лобача-Жученка Б.О. Марковичу), Сергія [Марковича?] - фотокоп. автогр. (б.д.), невстан. особи - фотокоп. автогр. (б.д.); М.Л. Марковича до В. О. Михневича - фотокоп. автогр. (1885); О.В. Марковича до Ф.М. Лазаревського 3 (1861-1866), М.Я. Макарова - фотокоп. автогр. (1859); С.Б. Марковича до Б.М. Лобача-Жученка (1916), М.Д. Лобача-Жученка - маш. копії 2 (1927); П.С. Мартинюка до М.Д. Лобача-Жученка та Марка Вовчка 44 (1896 - 1904) (дод. копії листів В.П. Мартинюк до О.Г. Преображенського та чернетки клопотань, написаних Марком Вовчком і М.Д. Лобачем-Жученком); М.П. Матросова до М.Д. Лобача-Жученка 6 (1897-1898) (дод. чернетка листа М.Д. Лобача-Жученка до М.П. Матросова [1888], на деяких листах є чернетки відповідей М.Д. Лобача-Жученка М.П. Матросову); М. Маш [...] до М.Д. Лобача-Жученка 2 [1896], на одному листі є чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка М. Маш [...]; Софії [Московчукової?] до М.Д. Лобача-Жученка (1896) (дод. чернетка листа М.Д. Лобача-Жученка до Софії (1896); М.Т. Найденка до М.Д. Лобача-Жученка (1898) (на листі є чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка М.Т. Найденку); Т.Т. Найденка до

М.Д. Лобача-Жученка та Марка Вовчка 19 (1898-1901) (дод. чернетки клопотань, написаних М.Д. Лобачем-Жученком для Т.Т. Найденка, на деяких листах є чернетки відповідей М.Д. Лобача-Жученка Т.Т. Найденку); М. та Т. Найденків до Марка Вовчка і М.Д. Лобача-Жученка (1900); І.Ф. Недзвецького до М.Д. Лобача-Жученка 3 (1896 - 1900) (на листах є чернетки відповідей М.Д. Лобача-Жученка І.Ф. Недзвецькому); В.О'Коннор-Вілінської до Б. Лепкого - фотокоп. автогр. (1924); І. Олійника до М.Д. Лобача-Жученка та Марка Вовчка (1904); Ф. Омельченка до М.Д. Лобача-Жученка та Марка Вовчка (1903); М.О. Орлова (кн.) до П.О. Валуєва - фотокоп. автогр. 2 (1864); Фр. Осмольського до М.Д. Лобача-Жученка 2 (1894); Й.Г. Островського до М.Д. Лобача-Жученка (б.д.); Отця Павла (священника Стахія Панчохи) до М.Д. Лобача-Жученка 2 (1898) (дод. чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка Отцю Павлу (1898); Й.М. Панича до М.Д. Лобача-Жученка 13 (1896-1899); О.В. Пассека до Т.П. Пассек - фотокоп. автогр. (1859), В.В. Пассека - фотокоп. автогр. 7 (1865 - 1866, б.д.); І.І. Писарева до Д.І. Писарева - фотокоп. автогр. (1867); Д. Прокопенка до М.Д. Лобача-Жученка (1903); Я. Прудкого до М.Д. Лобача-Жученка (1897); Л.В. Ращенко до М.Д. Лобача-Жученка 23 (1897-1906), з них 2 листи, написані разом з сином С.Л. Ращенком (дод. чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка Л.В. Ращенку, чернетка клопотання, написаного М.Д. Лобачем-Жученком для Л.В. Ращенко); С.Л. Ращенко до О.К. Дорошкевича (1927), М.Д. Лобача-Жученка 7 (1900 - 1903); О.О. Русова до Якова Петровича [...] - фотокоп. автогр. (1876); І. Сатіна до К.М. [...] (1897); А. Семка до М.Д. Лобача-Жученка (1896); С. Ситниченка до М.Д. Лобача-Жученка (1897) та М.Д. Лобача-Жученка і Марка Вовчка (1900); О.О. Сіверса (старшого) до М.Д. Лобача-Жученка 9 (1894 - 1899, б.д.); О.О. Сіверса (молодшого) до М.Д. Лобача-Жученка 12 (1895 - 1902) (на листах є замітки М.Д. Лобача-Жученка); телеграма Скрижинського до М.Д. Лобача-Жученка - друк (1898); Н. Стран [...] до М.Д. Лобача-Жученка 3 (1898 - 1899); С. Сумного до М.Д. Лобача-Жученка

(1927); В. Суровського до М.Д. Лобача-Жученка 5 (1896-1902), В.К. Лукашевича - рукоп. копія (1896) (дод. переклад листа з польської мови Марка Вовчка, лист В.К. Лукашевича до К.М. Перекладовського - рукоп. копія, лист К.М. Перекладовського до В.К. Лукашевича); Полена Теста до Б.О. Марковича - фотокоп. автогр. (1904); В.Ф. Томашевича до М.Д. Лобача-Жученка 18 (1894 - 1898) (дод. 5 чернеток відповідей М.Д. Лобача-Жученка В.Ф. Томашевичу); Г.Ф. Успенського до Б.М. Лобача-Жученка (б.д.), М.Д. Лобача-Жученка 29 (1882 - 1895, б.д.), дод. чернетка відповіді М.Д. Лобача-Жученка Г.Ф. Успенському (1895); К. Федорова з припискою М.Г. Чернишевського до Б.О. Марковича - фотокоп. автогр. (1889); Ф. Ходаковського до М.Д. Лобача-Жученка (1894); М.Г. Чернишевського до Б.О. Марковича - фотокоп. автогр. 2 (1888); В.І. Шенрока до Б.О. Марковича - фотокоп. автогр. 2 (1899, 1900); невстан. осіб до П.-Ж. Етцеля - рукоп. копія Б.Б. Лобача-Жученка (1866), Є.М. Лобач-Жученко (1933), М.Б. Лобача-Жученка (б.д.), М.Д. Лобача-Жученка 6, з них 1 телеграма (1896 - 1913, б.д.), телеграма до Б.О. Марковича (1896), І.С. Тургенева - фотокоп. автогр. (б.д.).

Біографічні матеріали: Марко Вовчок. Короткі біографічні дані про Марка Вовчка та друковані відомості з рукописною позначкою - фотокоп. автогр. і друку (б.д.), записка про народження Марії Вілінської у метричній книзі - фотокоп. рукопису (1833); «Некрологи о смерти М.А.» - список рукою М.Д. Лобача-Жученка (б.д.); лист «Правления Благотворительного общества издания общепользных книг» на ім'я Б.М. Лобача-Жученка - маш. копія (1907); Ед. Аренін. «Литературный дом. Пешком в историю. 13. На берегах Фонтанки» - друк (1975); Ганна Барвінок. «Спомин про Марка Вовчка (Маркович)» - фотокоп. автогр. без закінч. (б.д.); Г.М. Бурлака. Родовід Марка Вовчка та Б.Б. Лобача-Жученка (б.д.); Д.О. Вілінський. «Марко Вовчок» - спогади, маш. (1908); Б.Б. Лобач-Жученко. Замітки про листування різних осіб - автогр. 2, маш. (б.д.), списки і замітки, що стосуються листування Марка Вовчка та М.Д. Лобача-

Жученка - 3 автогр., 2 маш. (б.д.), список ксерокопій листів Марка Вовчка до Б.О. Марковича, М.Д. та Б.М. Лобачів-Жученків, Є.І. Корнільєвої (б.д.), «Список рукописей и писем М.А. Маркович (Марко Вовчок) и писем к ней, хранящихся в рукописном отделе ИРЛИ» - маш. з автор. правками (б.д.); Б.М. Лобач-Жученко. Спогади про Марка Вовчка - фотокоп. авторизов. рукопису (1927); М.Д. Лобач-Жученко. «Мои воспоминания о жизни М.А.Л. (Марко Вовчок) на Кавказе» - ксерокоп. автогр. (б.д.); Б.О. Маркович. «Опись архива М.А. Маркович (Марко Вовчок). Приложение: Маркович Сергей Богданович. Записка его об описи. Ф. 174. 46» - фоток. автогр. (б.д.) (дод. «Дополнительная опись» Б.Б. Лобача-Жученка (б.д.), список перекладів Марка Вовчка - фотокоп. автогр. (б.д.); [О.К. Дорошкевич] «Михайло Лобач-Жученко» - стаття-некролог, друк [1927-1928]; І.М. Поздняков. «Страницы большой жизни» - записи спогадів сучасників Марка Вовчка (1955); А.М. Полотай. «Списки листів М.Д. Лобача-Жученка до Б.О. Марковича (1906-1914)» (б.д.), «Семейный архив Б.Б. Лобача-Жученка» - список листів (б.д.); С.Л. Ращенко. Уривок спогадів про Марка Вовчка - маш. [1906]; П.П. Сорочинський. Свідчення останнього лікаря Марка Вовчка про хворобу і смерть письменниці (1907).

Про Марка Вовчка: Б.Б. Лобач-Жученко. Альбом до 150-річчя з дня народження Марка Вовчка - ксерокопії (1983); []. «Глухая пора» - фотокоп. першодруку статті (1870); До святкування 150-річчя з дня народження Марка Вовчка: 1) програма концерту, присвяченого ювілею, та запрошення на ювілейний вечір у Києві, 2) програма наукової конференції, присвяченої ювілеєві у Вінниці, запрошення на цю конференцію, 3) поштовий конверт з портретом письменниці, випущений до ювілею (1983); «Кабардинская правда», «Советская молодежь» - номери газети, присвячені Марко Вовчок і відкриттю їй пам'ятника в Долинську (1954); матеріали, присвячені відзначенню 50-річчя з дня смерті Марка Вовчка на Кавказі, - публікації у газетах «Ставропольская правда», «Кабардино-Балкарская правда»,

«Молодой ленинец», «Красное знамя» авторів: Г. Поздняков. «Жизнь, посвященная народу», Вл. Покровский. «Герцен - Марии Александровне», Є. Польская. «Марко Вовчок в Нальчике» та «Марко Вовчок на Ставрополье (к 50-летию со дня смерти)», А. Попов. «Марко Вовчок на Ставрополье. К 50-летию со дня смерти», С. Ращенко. «В ряду борцов за свободу» - статті, К. Тесля. «Человек чистой души» - спогади, А. Шогенцуков. «Всегда живая» - вірш, текст меморіальної дошки, встановленої в селі Александровськом Александровського району Ставропольського краю на будинку, де жила в 1904 - 1906 рр. Марко Вовчок, та фотографія мітингу з нагоди відкриття цієї дошки (1957); Матеріали про вечір в «Центральном доме литераторов» у Москві 1960 року з нагоди 125-річчя з дня народження письменниці: 1) вступне слово П.Г. Скосирева - маш., 2) запрошення на вечір - друк, 3) афіша про вечір -- друк; Марко Вовчок і Вінниччина (1833 - 1907) (Рекомендаційний покажчик літератури) - друк, книжечка (1983); Пирятин. Стаття про Марка Вовчка - фотокоп. першодруку, «Русский инвалид» (1870); Про відкриття у Долинську пам'ятника Марку Вовчку - вирізки з газет «Ленинский путь» (Кабардино-Балкария). «Кабардино-Балкарская правда», «Советская молодежь» - друк (1978); П. Ткачов. «Подрастающие силы» - фотокоп. першодруку, журнал «Дело» (1868); В. Чаговец «Марко Вовчок» - фотокоп. першодруку, газета «Киевская мысль» (1907); [] «Литературное попури» - фотокоп. першодруку статті, журнал «Дело» (1876); [] «Русская литература» - фотокоп. першодруку рецензії, газета «Спб. ведомости» (1859); [] «Час фіалок і айстрів» - маш. уривок художнього твору про Марка Вовчка (б.д.).

Документи: агентурна записка і довідка на Б.О. Марковича - маш. копія (б.д.); «Агентурная записка о направлении литературной деятельности Маркович и др...» - маш. капія (1873-1879); Висновок товариша прокурора Київської судової палати з приводу звинувачення М.Д. Лобача-Жученка (Справа Д.І. Кубишкіна) - ксерокоп. друку (1897); «Дело Императорского

С. Петербургского университета о зачислении в студенты Богдана Афанасьевича Марковича. 1871» - маш. копії (1871 - 1884); «Дело об изъятии из распространения разных изданий по требованию III СЕИВК отделения... «Истории крестьянина сочинение Шабриана, перевод Вовчка, изданное в 1872 г. в С.-Петербурге...» - маш. копія (1874); довідки III віділу та Саратовського ГЖУ про Б.О. Марковича - маш. копії 2 (1895); «Доклад цензора СИ. Косовича о рассказах Марко Вовчок «Игрушечка» и «Маша», а також відгуки цензорів про твори «Кармелюк», «Два сини», «Дев'ять братів і десята сестриця Галя» та ін. - маш. копії (1871, 1894, 1895. б.д.); П. Забелло. Розписка (б.д.); «Заключение о дальнейшем направлении дела о бывшем Окружном Надзирателе 3-го Богуславского Удельного Округа, Надворном Советнике Михаиле Демьяновиче Лобач-Жученко, 46 лет, обвиняемом в преступлениях 377, 378 и 485 ст. Ст. улож. о наказ. (Обвиняемый находится на свободе) л.д. 371». - друк (1897); 2 залізничні квитки Маркович М.О. - фотокоп. (б.д.); квитанції на рекомендовані відправлення у Миронівку на ім'я Горарда Банковського та Гаспара Грасицького - рукоп., друк (1895); квитанція на рекомендоване відправлення з Саратова до С.-Петербурга - рукоп., друк (1899); «Копія съ отношенія Главного Морского Штаба отъ 15 ноября 1905 года за № 24277 Командиру Свеаборского порта» - ксерокоп. списку Є.М. Лобач-Жученко [1905]; В.К. Лукашевич у справі В.І. Гінча. 9 копій документів (платіжна розписка та прохання) - рукоп. (1897); «О воспрещении ввоза в Россию издаваемого в Лемберге на малороссийском языке журнала «Мета» - маш. копія (1863); «О революционном духе народа в России и о распространении по сему случаю возмутительных воззваний». «Часть 24. О польской партии в Харькове и о тамошних профессорах университета и семействе Баллина» - маш. копія (1862); «О студентах Харьковского университета». «О состоявшемся будто-бы в Полтаве обществе под руководством одной из тамошних помещиц г-жи Милародович, относительно устройства Малороссии и назначении туда гетмана» - маш. копія (1861 - 1864); 1) уривок пояс-

нень М.Д. Лобача-Жученка у справі Кубишкіна, 2) протокол допиту ХІІ. 1898 р. (у цій же справі), 3) замітки у справі Кубишкіна - маш., рукописи (б.д.); [] Прохання до кн. [Л.Д. Вяземського] - маш. копія (б.д.).

Матеріали інших авторів: О. Кобилянська. «Передмова». Твори. Т. V. Чернівці, 1895 - фотокоп. автогр. нім. мовою; Н.І. Кобринська. Уривок з промови на засіданні у Народному домі у Львові з нагоди 100-річчя з дня виходу у світ «Енеїди» І. Котляревського - маш. копія (1898); І.Т. Купріянов. «Бібліографічний покажчик» - брошура (1997); Б.М. Лобач-Жученко. «Добровolec Москви». Нариси - автограф з правками Марка Вовчка (б.д.); Б.О. Маркович. «Из Шелли», «К.», «Рвется мысль моя на волю..», «Ночь опустилась...», «Сквозь мрачные стекла темницы...» Переклад, поезії - фотокоп. друку [1885]; [Б.О. Маркович]. Романс, присвячений m-lle S.B. - фотокоп. автогр. (б.д.); О.В. Маркович. «Де ти, бідо родилася..», «Сидить, сидить сіромаха...», «Плине човен води повен...» Записи народних пісень (50 - 60-і рр. ХІХст.); [] «Удельные нравы» - фотокоп. друку з газ. «Саратовский дневник» (1897); Про перебування Лобача-Жученка Б.Б. у Львові - ксерокоп. друку з газ. «Львовская правда» (1980); О.О. Суслов. «Горжок и его окрестности». Путівник - книжка (1970).

Іконографія: фотопортрети Марка Вовчка 3 (1860-ті роки, б.д.); фото будинків, у яких жила Марко Вовчок 6 (1867 - 1912); фото могили Марка Вовчка (Долинськ, 1908); альбом з фотознімками відкриття пам'ятника Марку Вовчку і закладів її імені, Долинськ (1954); фотографії відкриття мемор. дошок на будинках, де мешкала Марко Вовчок у Києві 8 (1958); фотографії з виставки, присвяченій ювілею Марка Вовчка в м. Орлі 8 (1983); фотопортрети Д.О. Вілінського (б.д.), П.П. Вілінської (б.д.), П.О. Куліша (1861), М.С. Кутейникова (1867), Б.Б. Лобача-Жученка (1817), Б.М. Лобача-Жученка 2 (1933, б.д.), М.Д. Лобача-Жученка 3 (б.д.), Б.О. Марковича 3 (1864), [1870, 1898]; М.Л. Марковича - фотокоп. з портрета олівцем [1860-і роки].

Лілія Гурєва